

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)

สนองพระราชดำริ

รายงานผลการดำเนินงาน

ประจำปีงบประมาณ 2566

โดย

คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2566

กิตติกรรมประกาศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ขอขอบคุณโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) ที่สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน โครงการต่างๆเพื่อสนองพระราชดำริฯ ในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและทรัพยากรท้องถิ่นด้านต่างๆ เพื่อให้เกิด การสร้างจิตสำนึกรัก อนุรักษ์ และหวงแหนทรัพยากรของท้องถิ่นและของชาติไว้ให้คงอยู่เพื่อการใช้ประโยชน์ อย่างยั่งยืน

ผู้ดำเนินการโครงการขอขอบคุณโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ และ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่สนับสนุนและจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดโครงการ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ขอขอบคุณคณะทำงาน ผู้ดำเนินโครงการ ต่างๆ ที่มีส่วนร่วมในการจัดเก็บและมอบข้อมูลผลการดำเนินงานเพื่อเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์ข้อมูลฯ และ ขอขอบคุณบุคลากร เจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนให้สามารถจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอนุรักษ์พันธุกรรม พืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ได้สำเร็จ ซึ่งศูนย์ข้อมูลถือเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญสำหรับเป็นแหล่งเก็บรวบรวม ข้อมูลผลการดำเนินงานของโครงการต่างๆภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ไว้อย่างเป็นระบบ ไม่สูญหาย และสามารถเข้าศึกษาเรียนรู้ สืบค้นและนำไปสู่การใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่าง ถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

คณะกรรมการดำเนินงาน

กันยายน 2566

คำนำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้เข้าร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) โดยดำเนินการตามกรอบแผนแม่บทของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เป็นหลัก เพื่อส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักในเชิงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โครงการต่างๆภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเพื่อสนองพระราชดำริฯ ซึ่งผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการต่างๆเหล่านี้จำเป็นต้องถูกเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) จึงมีความสำคัญทั้งนี้เพื่อเป็นแหล่งเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อย่างเป็นระบบเพื่อให้สามารถศึกษาเรียนรู้สืบค้น และนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาพร ชื่นชูจิตร์

กันยายน 2566

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ลักษณะโครงการ	2
1.4 วิธีดำเนินการ	3
1.5 ผู้รับผิดชอบ	4
1.6 ระยะเวลาและสถานที่ในการดำเนินโครงการ	4
1.7 งบประมาณในการดำเนินโครงการ	4
1.8 การติดตามและประเมินผล	5
1.9 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.10 เป้าหมายผลผลิต	6
	8
บทที่ 2 วิธีดำเนินโครงการ	
2.1 พื้นที่สำหรับจัดตั้งเป็นศูนย์ข้อมูลฯ	9
2.2 วิธีการดำเนินโครงการ	9
บทที่ 3 ผลการดำเนินโครงการ	10
3.1 การจัดตั้งศูนย์ข้อมูล	10
3.2 การจัดเก็บข้อมูลพรรณไม้	11
3.3 การรวบรวมพรรณไม้ในรูปแบบไฟล์เพื่อการจัดการเป็นฐานข้อมูล	16
บทที่ 4 สรุปผลและองค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินโครงการ	56
4.1 สรุปผลการดำเนินโครงการ	56
4.2 การถอดองค์ความรู้ที่ได้รับ	57
บทที่ 5 การติดตามผลการดำเนินงาน	58
ภาคผนวก	60

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยทั้งสัตว์ป่าและพรรณพืชมีจำนวนลดน้อยลงทุกวัน มีภาวะเสี่ยงต่อการสูญพันธุ์หรือบางชนิดก็ได้สูญหายไปแล้วจากธรรมชาติของไทย ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากการกระทำของมนุษย์ ที่มุ่งทำลายและแสวงหาประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่เป็นธรรม ขาดความตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวม ด้วยเหตุผลดังกล่าวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ได้ทรงเล็งเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ พระองค์ได้ทรงเริ่มงานอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชและความหลากหลายทางชีวภาพเป็นต้นมา โดยมีพระราชดำริให้ดำเนินการรวบรวมรักษาพรรณพืชต่างๆ ที่หายากและกำลังจะสูญพันธุ์ จากนั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสานพระราชปณิธานต่อ โดยการจัดตั้งโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) มีหน่วยงานต่างๆ ร่วมสนองพระราชดำริเป็นจำนวนมาก โดยพื้นที่และกิจกรรมของโครงการได้ขยายและกระจายออกไปสู่ภูมิภาคต่างๆ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอีกหน่วยงานที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ โดยดำเนินการตามกรอบแผนแม่บทของโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เป็นหลัก เพื่อส่งเสริมการปลูกจิตสำนึกและสร้างความตระหนักในเชิงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โครงการภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ได้แก่ โครงการสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โครงการสำรวจความหลากหลายของพรรณไม้ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ พรรณไม้ในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์และในเขตพื้นที่ป่า ศูนย์บริการการศึกษาหนองขาง อ. คูเมือง จ. บุรีรัมย์ โครงการพัฒนาเว็บไซต์ และจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพของพรรณไม้ เป็นต้น ซึ่งผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการต่างๆเหล่านี้จำเป็นต้องถูกเก็บรวบรวมไว้ในศูนย์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ดังนั้นคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ จึงได้ดำเนินกิจกรรมจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) เพื่อเป็นแหล่งเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อย่างเป็นระบบเพื่อให้สามารถศึกษาเรียนรู้ สืบค้น และนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลทรัพยากรของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. นำไปสู่การวางแผนพัฒนาพันธุ์พืชและทรัพยากรต่างๆ

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
- 1.2.2 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อย่างเป็นระบบ
- 1.2.3 เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลพรรณพืชด้านปริมาณ การปลูก การอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์
- 1.2.4 เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ทรัพยากรชีวภาพและกายภาพ ให้แก่นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป

1.3 ลักษณะโครงการ

1.3.1 สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาหน่วยงานและตัวชี้วัด

2 ยุทธศาสตร์
☒ ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาและยกระดับคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล มาตรการที่ 6 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมการเรียนการสอน และเทคโนโลยีการศึกษาและสื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
☒ ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนางานวิจัยบนฐานเศรษฐกิจสร้างสรรค์และบริการทางวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งภูมิปัญญาของท้องถิ่นและชุมชน มาตรการที่ 2 พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้สามารถให้บริการทางวิชาการให้มีประสิทธิภาพ มาตรการที่ 6 ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1.3.2 สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายใน

องค์ประกอบ
☒ องค์ประกอบที่ 3 นักศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 การส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาในประเด็นการพัฒนาศักยภาพนักศึกษา และการเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
☒ องค์ประกอบที่ 5 หลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียน ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 การวางระบบผู้สอนและการจัดกระบวนการเรียนการสอน ในประเด็นการบูรณาการในพันธกิจต่างๆ กับการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี

1.3.3 สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรฐานด้าน
☒ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

☒ มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ ☒ ด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ☒ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ☒ ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

1.3.4 บุคลากรโครงการกับ

☒ การจัดการเรียนการสอนระบุ

☒ การปรับปรุงรายวิชา ..... หลักสูตร.....ชีววิทยา.....

[ ] การเปิดรายวิชาใหม่ .....-.....หลักสูตร.....-.....

[ ] การต่อยอดสู่หนังสือตำรา .....-.....หลักสูตร.....-.....

[ ] อื่นๆ

[ ] การวิจัย ระบุโครงการวิจัย .....

☒ การปฏิบัติงาน (กรณีที่ไม่ได้รับผิดชอบสอน/วิจัย) ....งานบริหารและการบริการวิชาการ โดยบริหารจัดการข้อมูลหรือผลการดำเนินงานของกิจกรรมต่างๆภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแหล่งเผยแพร่และให้บริการวิชาการสำหรับนักศึกษา นักเรียนและบุคคลทั่วไปที่สนใจ

[ ] อื่นๆ ระบุ .....

1.3.5 อื่นๆ

1.3.5.1 นโยบายจาก โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1.3.5.2 ความร่วมมือกับ.....(กรณีเป็นความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย)

1.3.5.3 อื่นๆ .....

1.4 วิธีดำเนินการ

1.4.1 พัฒนาห้องศูนย์ข้อมูลและจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทรัพยากร เช่น การจัดการฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่น ด้านการสำรวจเก็บรวบรวม การอนุรักษ์ การประเมินคุณค่าพันธุกรรมทรัพยากร และการใช้ประโยชน์

1.4.2 เก็บรวบรวม รักษา และจัดแสดงตัวอย่างพันธุกรรมพืชในรูปแบบต่างๆ และจัดแสดงองค์ความรู้ทางด้านพฤกษศาสตร์ ข้อมูลพรรณไม้

1.4.3 จัดแสดงข้อมูลพรรณไม้ของสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และพรรณไม้ที่พบในศูนย์บริการการศึกษาหนองขาว อ. คูเมือง จ. บุรีรัมย์ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน นักศึกษาและบุคคลทั่วไป

1.4.4 รวบรวมข้อมูลการดำเนินงานโครงการต่างๆ ภายใต้การดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อย่างเป็นระบบเพื่อการสืบค้นและศึกษาหาความรู้ สำหรับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป

1.5 ผู้รับผิดชอบ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาพร ชื่นชูจิตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

1.6 ระยะเวลาและสถานที่ในการดำเนินการ

วันเริ่มต้นโครงการ 1 ตุลาคม 2565 วันสิ้นสุดโครงการ 31 พฤษภาคม 2566 (รวบรวมพันธุ์ไม้ จัดระบบพรรณไม้ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับฐานทรัพยากรชีวภาพ กายภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ภายในศูนย์ข้อมูล อพ.สธ. นำเข้าสู่ฐานข้อมูลในเว็บไซต์ อพ.สธ.)

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินโครงการ วันเริ่มต้นโครงการ 1 ตุลาคม 2565 วันสิ้นสุดโครงการ 31 พฤษภาคม 2566

กิจกรรม	ปีงบประมาณ 2566											
	ไตรมาสที่ 1			ไตรมาสที่ 2			ไตรมาสที่ 3			ไตรมาสที่ 4		
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
สำรวจความต้องการของผู้รับบริการ	↔											
วางแผนโครงการ (P)												
จัดทำร่างและรายละเอียดโครงการฯ		↔										
นำเสนอผู้บริหารเพื่อขอความเห็นชอบในหลักการเบื้องต้น		↔										
ขออนุมัติโครงการ			↔									
ดำเนินโครงการ (D)												
ดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผน				↔								
ติดตามการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (C)												
รายงานการประเมินผลโครงการ								↔				
นำผลสรุปมาปรับปรุงเพื่อวางแผนครั้งต่อไป (A)									↔			

สถานที่ดำเนินการ

ห้องศูนย์ข้อมูลอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ บริเวณชั้น 1 อาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (อาคาร 12) คณะวิทยาศาสตร์

1.7 งบประมาณในการดำเนินงาน

1.7.1 แหล่งงบประมาณ/แหล่งทุน

- ☒ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
- ☐ ใช้งบประมาณของหน่วยงาน
- ☐ อื่นๆ (ระบุ).....

1.7.2 งบประมาณ จำนวน 150,000บาท (หนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน) โดยใช้จ่ายดังนี้

กิจกรรม	จำนวน หน่วยนับ	วงเงิน (บาท)	ระยะเวลา ดำเนินการ	หมายเหตุ
1) พัฒนาห้องศูนย์ข้อมูลและจัดทำระบบสารสนเทศเกี่ยวกับข้อมูลทรัพยากรฯ	1	50,000	5 เดือน	
2) เก็บรวบรวม รักษา และจัดแสดงตัวอย่าง พันธุกรรมพืชทั้งในรูปแบบต่างๆ เช่น การแสดง นิทรรศการทรัพยากร จัดแสดงองค์ความรู้ทางด้าน พฤกษศาสตร์ ข้อมูลพรรณไม้ สื่อวิทัศน์ วิธีการเก็บ ตัวอย่างพรรณพืช การถ่ายภาพและวาดภาพทาง พฤกษศาสตร์	1	60,000	5 เดือน	
3) รวบรวมข้อมูลพรรณไม้และข้อมูลการดำเนินงาน โครงการต่างๆ ภายใต้การดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อย่างเป็นระบบเพื่อความ สะดวกในการสืบค้นและศึกษาหาความรู้	1	30,000	3 เดือน	
4) ประเมินและจัดทำสรุปรายงาน	1	10,000	1 เดือน	
รวมทั้งสิ้น		150,000		

1.8 การติดตามและประเมินผล

การประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการฯ ตามตัวชี้วัด มีรายละเอียดดังนี้

1.8.1 มีศูนย์ข้อมูลอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานโครงการต่างๆภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) เพื่อการสืบค้นอย่างเป็นระบบ

1.8.2 มีแหล่งหรือระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรชีวภาพและกายภาพ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลทรัพยากรของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ต่างๆ

1.8.3 มีจำนวนพรรณไม้ที่เก็บรักษาด้วยวิธีต่างๆ ไม่น้อยกว่า 200 ชนิด

1.9 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.9.1 เป็นการสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

1.9.2 มีแหล่งหรือระบบข้อมูลสารสนเทศสำหรับการสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรชีวภาพและกายภาพ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลทรัพยากรของหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ต่างๆ

1.9.3 นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป สามารถเรียนรู้หรือสืบค้นข้อมูลทางด้านพรรณพืช รวมถึงข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพรรณไม้ต่างๆ ได้อย่างสะดวกและเป็นระบบ

1.9.4 เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช และทรัพยากรชีวภาพอื่นๆ ทรัพยากรกายภาพ และทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.10 เป้าหมายผลผลิต

การประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการฯ ตามตัวชี้วัดตามเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษา สามารถแสดงรายละเอียดตามมิติต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 2 การประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการฯ ตามตัวชี้วัด

เกณฑ์การประเมิน ความสำเร็จ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
เชิงปริมาณ	- ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรฯ - จำนวนพรรณไม้ที่เก็บรวบรวมทั้งแบบแห้งและแบบดอง (ปี 2566 เพิ่มขึ้นมากกว่า 60 ชนิด) - ผลสรุปการดำเนินงานของโครงการต่างๆ ภายใต้โครงการ อพ.สธ.- มรภ.บร. - มีการจัดแสดงพรรณไม้แห้ง (กล่อง display)	1 ศูนย์ มากกว่า 200 ตัวอย่าง อย่างน้อย 10 โครงการ 1 ชุด

	- นำสื่อ (คลิป) ประชาสัมพันธ์ศูนย์ข้อมูลฯ เข้าลิงค์ในเว็บไซต์	1 ชิ้นงาน
เชิงคุณภาพ	- ประโยชน์และคุณค่าต่อสถาบัน และชุมชนหรือสังคม อื่น/องค์กรอื่น ภายนอกมหาวิทยาลัย - ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจและ เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ความ หลากหลายทางชีวภาพ มีความรัก ความ หวงแหนเห็นคุณค่าของพรรณไม้	- ร้อยละ 80
เชิงเวลา	ดำเนินงานแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ กำหนด	ดำเนินการระหว่างเดือน ต.ค. 65 –พ.ค. 66
เชิงต้นทุน	- ความคุ้มค่าของงบประมาณต่อผลลัพธ์ที่ ได้จากการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดศูนย์ ข้อมูลทรัพยากร และข้อมูลพรรณไม้ที่เก็บ รวบรวมได้ ในรูปแบบต่างๆอย่างเป็นระบบ	-

บทที่ 2

วิธีดำเนินโครงการ

การดำเนินงานการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลด้านความหลากหลายของทรัพยากรทั้งทรัพยากรชีวภาพ ภายภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น การดำเนินการจะเป็นการรวบรวมข้อมูลด้านความหลากหลายของพรรณไม้ต่างๆเพื่อเป็นการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และผลการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินงานภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ รวมทั้งข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรท้องถิ่นและการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเหมาะสม มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

2.1 พื้นที่สำหรับจัดตั้งเป็นศูนย์ข้อมูลฯ

ศูนย์ข้อมูลอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ตั้งอยู่บริเวณชั้น 1 อาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (อาคาร 12) คณะวิทยาศาสตร์ โดยการปรับปรุงห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 1 ซึ่งไม่มีการใช้งานแล้วมาปรับปรุงเป็นห้องศูนย์ข้อมูลอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) และดำเนินการรวบรวมพรรณไม้ทั้งแบบอัดแห้งและแบบเป็นชิ้นส่วน รวมทั้งข้อมูลผลการดำเนินงานโครงการต่างๆภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.2 วิธีการดำเนินงาน

2.2.1 พัฒนาปรับปรุงห้องศูนย์ข้อมูลฯ และข้อมูลพรรณพืช รวมทั้งข้อมูลด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2.2 การเตรียมพรรณไม้อัดแห้ง

เก็บรวบรวมพรรณไม้อัดแห้งเพิ่มเติม โดยเก็บพรรณไม้ภายในมหาวิทยาลัย ภายในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และพรรณไม้จากพื้นที่ป่าของศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหนองขวางมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อ.คูเมือง จ.บุรีรัมย์

การเตรียมจัดทำพรรณไม้อัดแห้ง

บทที่ 3

ผลการดำเนินงานโครงการ

การดำเนินงานการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานของโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ดำเนินงานภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) โดยการปรับปรุงพื้นที่ภายในอาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คณะวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลฯ ให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยมีผลการดำเนินงานดังนี้

3.1 การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลทรัพยากรฯ

การดำเนินงานเพื่อปรับปรุงและจัดตั้งห้องศูนย์ข้อมูลทรัพยากรโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) ผลการดำเนินงานคือ ได้ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรโครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) ที่สมบูรณ์และเหมาะสมเพื่อเก็บรวบรวมผลการดำเนินงานของโครงการต่างๆภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ การจัดแสดงนิทรรศการพรรณไม้ รวมทั้งข้อมูลความหลากหลายของพรรณไม้ในรูปแบบต่างๆ

3.2 การรวบรวม จัดเก็บข้อมูลพรรณไม้

การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลพรรณไม้ในศูนย์ข้อมูลทรัพยากรโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) มีการจัดเก็บทั้งในรูปแบบการอัดแห้งและแบบดอง รวมได้มากกว่า 200 ตัวอย่าง นอกจากนั้นยังมีการรวบรวมข้อมูลพรรณไม้ในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ในรูปแบบสื่อวีดิทัศน์ รวมทั้งพัฒนาระบบฐานข้อมูลพรรณไม้ เพื่อนำข้อมูลเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลในเว็บไซต์ ให้สามารถใช้งานหรือสืบค้นได้สะดวกและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยมีผลการดำเนินงานในด้านการจัดเก็บข้อมูลดังนี้

3.2.1 การจัดเก็บพรรณไม้ทั้งในรูปแบบการอัดแห้งและแบบดองเข้าในชั้นและตู้เก็บตัวอย่าง

3.2.2 การจัดแสดงพรรณไม้แห้ง และพรรณไม้ดอง

3.2.3 จัดแสดงพรรณไม้แห้ง บนกล่องจัดแสดง (display stands)

3.2.4 นิทรรศการเสมือนจริงพรรณไม้ในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ตัวอย่างพรรณพืชแบบดอง

3.3 การรวบรวมข้อมูลพรรณไม้ในรูปแบบไฟล์ข้อมูลเพื่อการจัดทำเป็นฐานข้อมูล

ตัวอย่างพรรณไม้ที่เก็บไว้ภายในห้องศูนย์ข้อมูลจะถูกรวบรวมไว้ในรูปแบบไฟล์ข้อมูลเพื่อการจัดการให้เป็นฐานข้อมูลที่สมบูรณ์ และนำเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลในเว็บไซต์เพื่อการสืบค้นในลำดับต่อไป โดยมีข้อมูลดังนี้

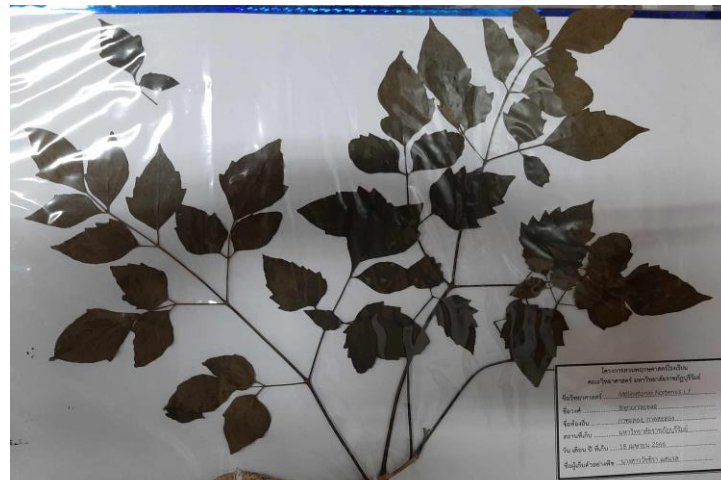
3.3.1 ข้อมูลพรรณไม้แห้ง (เก็บรวบรวมเพิ่มเติม)

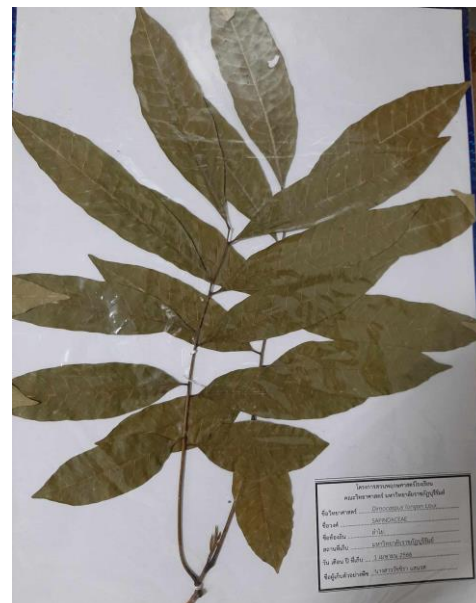
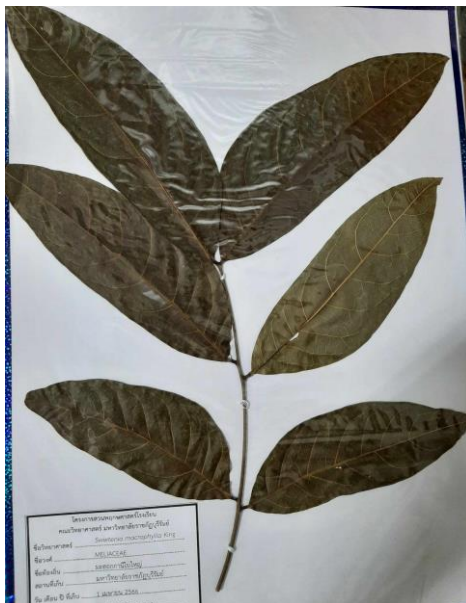
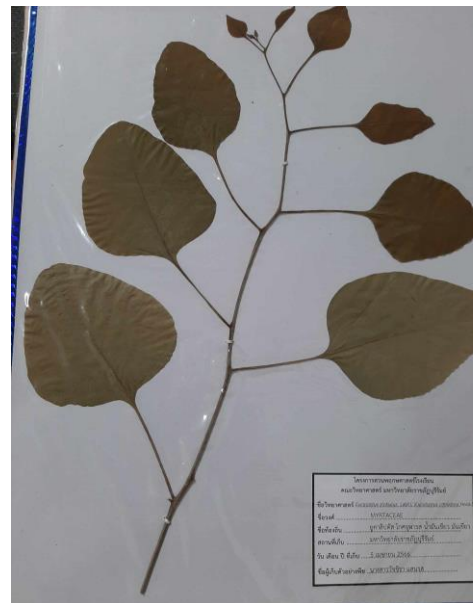
ลำดับที่	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์
1	แคแสด แคแดง ยามแด	<i>Spathodea campanulata</i> P.Beauv.	BIGNONIACEAE
2	กระทู่มนา กระทู่มขี้หมู กระทู่มดง กระทู่มน้ำ	<i>Mitragyna diversifolia</i> (Wall. ex G. Don) Havil.	RUBIACEAE
3	พิกุล พิกุลเขา กุลแก้ว ชางดง	<i>Mimusops elengi</i> L.	SAPOTACEAE
4	สัก สักทอง	<i>Tectona grandis</i> L. f.	LAMIACEAE
5	ตะคร้อ มะโจก	<i>Schleichera oleosa</i> (Lour.) Merr.	SAPINDACEAE
6	ชมพูปวง พวงนาค หงอนนาค	<i>Antigonon leptopus</i> Hook. & Arn.	POLYGONACEAE
7	ทองอุไร ดอกละคร พวงอุไร สร้อยทอง	<i>Tecoma stans</i> (L.) Kunth	BIGNONIACEAE
8	เข็มเหลือง เข็มแสด พุ่มสุวรรณ	<i>Ascocentrum minatum</i> (Lindl.)	RUBIACEAE
9	เข็มส้ม	<i>Ixora</i> spp.	RUBIACEAE
10	หว่า ห่าขี้แพะ	<i>Syzygium cumini</i> (L.) Skeels	MYRTACEAE
11	พุดน้ำบุษย์ ตะป๋อโก บาแยมา	<i>Gardenia carinata</i> Wall. ex Roxb.	RUBIACEAE
12	ยางนา ยางขาว ยางแม่น้ำ ยางหยวก	<i>Dipterocarpus alatus</i> Roxb.ex. G.Don	DIPTEROCARPACEAE
13	ต้นแก้ว แก้วขาวแก้วพริก แก้วลาย	<i>Murraya paniculata</i> (L.) Jack	RUTACEAE
14	มะยม	<i>Phyllanthus acidus</i> (L.) Skeels	EUPHORBIACEAE
15	การเวก กระดังงาจีน สะบันงา จีน สะบันงาเครือ	<i>Artabotrys hexapetalus</i> (Linn.f.) Bhandari.	ANNONACEAE
16	พวงคราม	<i>Petrea volubilis</i> L.	VERBENACEAE
17	ประดู่ ติ้วป่า	<i>Pterocarpus macrocarpus</i> Kurz.	FABACEAE
18	สนแผง สนทางสิงห์ จันทิ จันทน์ยี่ สนเทศ	<i>Platycladus orientalis</i> (L.) Franco	CUPRESSACEAE

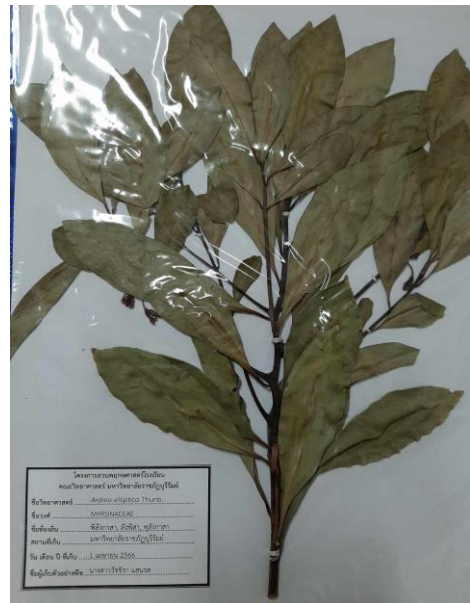
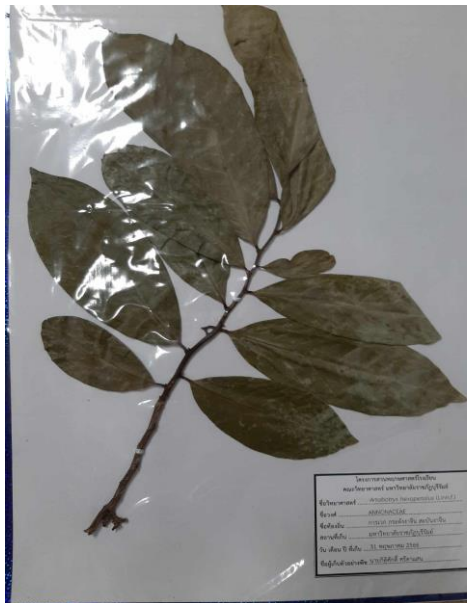
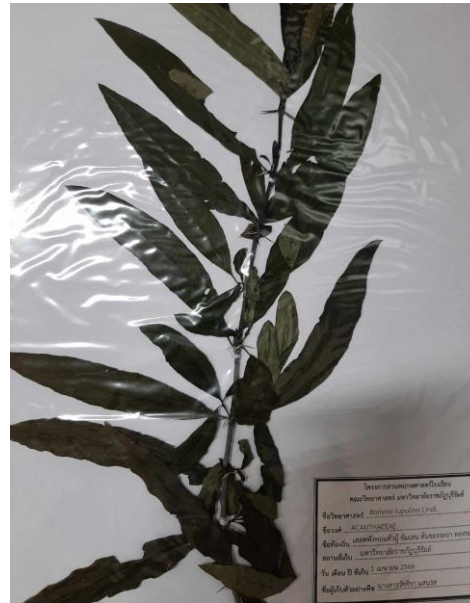
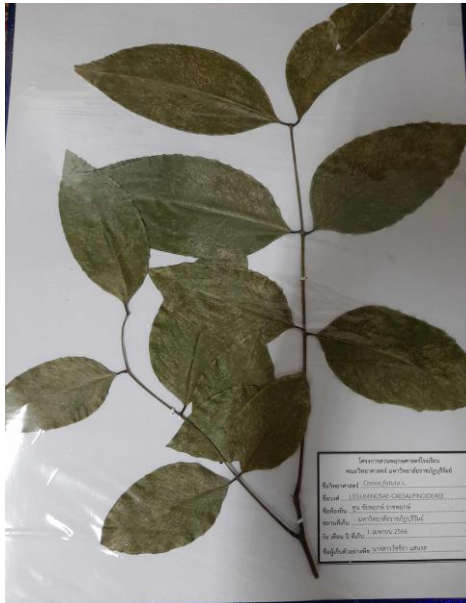
ลำดับที่	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์
19	ต้อยติ่งเทศ, ต้อยติ่งน้ำ, อังกาบฝรั่ง, เปาะเปี๊ยะ	<i>Ruellia tuberosa</i> L.	Acanthaceae
20	เฟื่องฟ้า ตรุษจีน ดอกกระดาศ	<i>Bougainvillea</i> spp.	NYCTAGINACEAE
21	นมอิน, ผักปอดบก, แพงพวยบก, แแพงพวยฝรั่ง	<i>Catharanthus roseus</i> (L.) G.Don	Apocynaceae
22	กาสะลอง, กาดสะลอง, ปีบ	<i>Millingtonia hortensis</i> L.f.	Bignoniaceae
23	อีโถฝรั่ง	<i>Nerium oleander</i> L.	APOCYNACEAE
24	โสกอินเดีย, อโศกเซนต์คาเบรียล	<i>Polyalthia longifolia</i> (Benth.) Hook. f. var. <i>pandurata</i>	ANNONAC EAE
25	มะขุน, มะขูดมะขู, ส้มกรูด, ส้มม่วงผี	<i>Citrus hystrix</i> DC.	Rutaceae
26	โกศจุฬารศ, น้ำมันเขียว, มั่น เขียว	<i>Eucalyptus globulus</i> Labill. (<i>Eucalyptus citriodora</i> Hook.)	MYRTACEAE
27	กักไม้ฝอย ส้มพอ ส้มพล ส้ม ฝ่อ ชะโยเส้ สะนาย ทองชะ แห่น ขรอย ขันตา	<i>Streblus asper</i> Lour.	Moracea
28	กระปือเจ็ดตัว, บัว, บัวลา, กระทุ้, กระทุ้เจ็ดแบก	<i>Excoecaria cochinchinensis</i> Lour.	Euphorbiaceae
29	ชงโค เลี้ยวเลื่อย ผักเลี้ยว เลี้ยวดอกแดง เลี้ยวหวาน	<i>Bauhinia purpurea</i> Linn.	LEGUMINOSAE

ลำดับที่	ชื่อท้องถิ่น	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์
30	ลำดวน หอมนวล	<i>Melodorum fruticosum</i> Lour.	Annonaceae
31	หูกะจิง หูกวางแคระ	<i>Terminata ivorensis</i> A. Chev.	COMBRETACEAE
32	คูน ชัยพฤกษ์ ราชพฤกษ์	<i>Cassia fistula</i> L.	LEGUMINOSAE- CAESALPINOIDAE
33	เสลดพังพอนตัวผู้ พิมเสน ต้นของระอา ทองระอา	<i>Barleria lupulina</i> Lindl.	ACANTHACEAE
34	หูกวาง โคน ตาแป๊ะ	<i>Terminalia catappa</i> L.	COMBRETACEAE
35	โพธิ์ โพศรีมหาโพ สลี่	<i>Ficus religiosa</i> Linn.	MORACEAE
36	ข่อย กักไม้ฝอย ส้มพอ ชะ โยเส่ สะนาย	<i>Streblus asper</i> Lour.	MORACEAE
37	พิลังกาสา, ลังพิสา, ทุลังกาสา	<i>Ardisia elliptica</i> Thunb.	MYRSINACEAE
38	มะฮอกกานีใบใหญ่	<i>Swietenia macrophylla</i> King	MELIACEAE
39	ลำไย	<i>Dimocarpus longan</i> Lour.	SAPINDACEAE
40	โมก, โมกลา, โมกป่า	<i>Wrightia religiosa</i> Benth. Ex Kurz.	APOCYNACEAE
41	พุดพิชญา	<i>Wrightia antidysenterica</i> R. Br.	APOCYNACEAE
42	เหลื่องปริติยาร, ตาเบ เหลื่อง, ตะเบเหลื่อง, ตาเบบูย่าเหลื่อง, เหลื่องสิ รินธร	<i>Tabebuia argentea</i> Britton	BIGNONIACEAE
43	แปะ, อีแปะ	<i>Vitex scabra</i> a wall.ex schauer	LABIATAE
44	ชมพู่	<i>Syzygium aqueum</i> Alston	MYRTACEAE

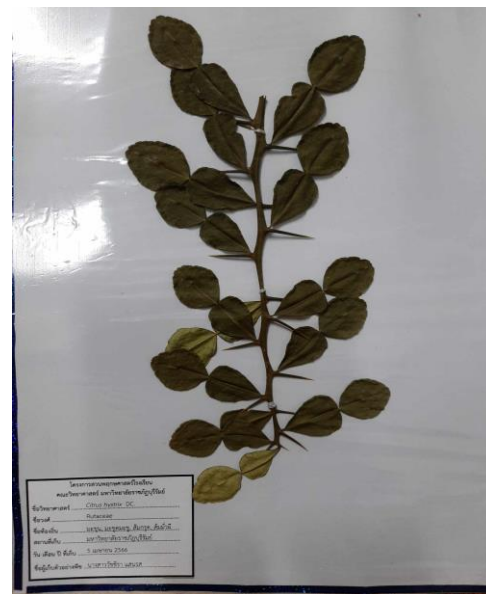
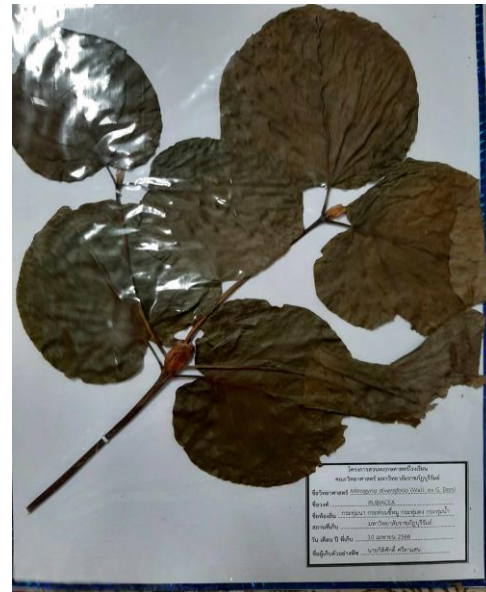
ตัวอย่างพันธุ์ไม้ัดแห้ง

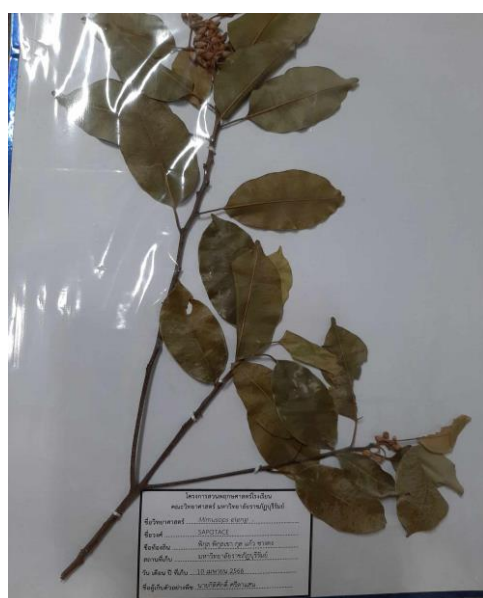

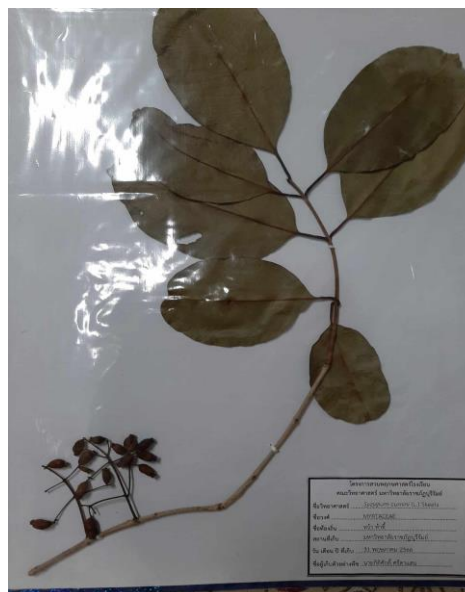
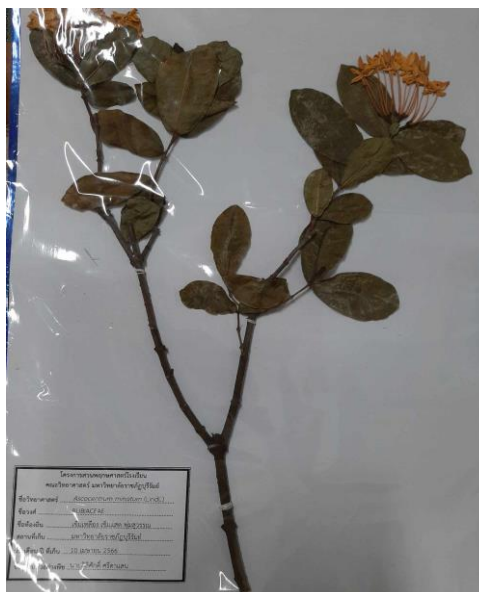

3.3.2 ข้อมูลพันธุ์ไม้ต้อง : รวบรวมข้อมูลเพื่อนำเข้าฐานข้อมูลในเว็บไซต์ อพ.สธ. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ว่านพัดโบกน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Homalomena* sp.

ชื่อวงศ์ ARACEAE

สถานที่เก็บ สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ เป็นพืชล้มลุก ต้นสูง 30-35 เซนติเมตร ลำต้นใต้ดินเป็นเหง้าเล็ก ๆ ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงเวียน รูปไข่แกมรูปสามเหลี่ยม สีเขียวมัน กาบใบสีเขียว ขอบใบเรียบ ปลายใบแหลม ดอกออกเป็นช่อ ดอกออกที่ซอกใบแบบช่อเชิงลดมีกาบ ใบประดับคล้ายกาบรองรับช่อดอก สีเขียวอมน้ำตาลแดงเรื่อ ปลีดอกสีขาวนวล ขยายพันธุ์โดยแยกเหง้า

เฮลิโคเนีย (เบิร์ดแคระ)

ชื่อวิทยาศาสตร์

Heliconia spp.

ชื่อวงศ์

HELICONIACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นพืชล้มลุก อายุหลายปี สูงประมาณ 1.5 เมตร มีเหง้าใต้ดิน ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปขอบขนานแกมรูปไข่ ปลายติ่งแหลม โคนมนหรือสอบ ขอบเรียบ แผ่นใบสีเขียว ดอก เป็นช่อแบบเชิงลด ออกตามปลายกิ่ง ดอกสีเหลือง กาบรองดอก โค้งเรียวยาว ปลายแหลม เรียงสลับ สีส้ม กาบล่างสุดสีส้ม ปลายสีเขียว กลีบดอกค่อนข้างตรง ผิวเกลี้ยง ปลายกลีบมีสีเหลืองเขียวเล็กน้อย

ชมพู่

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Eugenia javanica* Lam.

ชื่อวงศ์ MARTACEAE

สถานที่เก็บ สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ เป็นไม้ยืนต้นขนาดกลาง ทรงพุ่ม สูงประมาณ 15-25 เมตร ลำต้นขรุขระไม่ตรง แตกกิ่งก้านสาขามาก สีสน้ำตาลคล้ำ ใบหนาเป็นมันเรียวยาว ดอกสีขาวเป็นแบบชนิตดอกสมบูรณ์เพศ ดอกจะบานออกมาเป็นฝอยฟู ผลกลม แปร้น เนื้อสีขาวถึงขาวขุ่น ผลจะมีสีเขียวทางขั้วเล็ก เมล็ดในเป็นสีน้ำตาลอ่อน มีเยื่อใยพูนุ่ม ภายในผลหนึ่งๆจะมี 1-3 เมล็ด เวลาแก่จัดเมล็ดจะเปลี่ยนจากสีขาวเป็นสีน้ำตาลเข้ม

สาบเสือ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Chromolaena odorata (L.) R.M.King & H. Rob.

ชื่อวงศ์

ASTERACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นพืชล้มลุก ที่แตกกิ่งก้านสาขามากจนเหมือนทรงพุ่ม มีลำต้นสูง 1-2 เมตร ใบเป็นใบเดี่ยวออกจากลำต้นที่ข้อแบบตรงกันข้ามใบมีสีเขียวอ่อน ปลายใบแหลม ฐานใบกว้าง ใบเรียวสอบเข้าหากันมีขอบใบหยัก ใบและก้านเมื่อนำมาขยี้จะมีกลิ่นแรงคล้ายกลิ่นสาบเสือ ดอกออกเป็นช่อ มีสีขาวหรือสีฟ้าอมม่วง มีดอกย่อย 10-35 ดอก ผลมีขนาดเล็ก มีรูปร่างคล้ายรูปห้าเหลี่ยม มีสีน้ำตาลหรือดำ

น้อยหน้า

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Annona squamosa* L.

ชื่อวงศ์ ANNONACEAE

สถานที่เก็บ สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ เป็นไม้ยืนต้น สูง 3-5 เมตร ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับกัน กว้าง 3-6 เซนติเมตร ยาว 7-13 เซนติเมตร ดอกเดี่ยว ออกที่ซอกใบ ห้อยลง กลีบดอกสีเหลืองแกมเขียว 6 กลีบ เรียง 2 ชั้น ชั้นละ 3 กลีบ หนาอวบ น้ำ มีเกสรตัวผู้และรังไข่ จำนวนมาก ผลเป็นผลกลุ่ม ค่อนข้างกลม มีเมล็ดสีดำจำนวนมาก สรรพคุณ ใบใช้กำจัดเหา ผลสุกรับประทานเป็นผลไม้

เตยต่าง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Pandanus tectorius Parkinson ex. Du. Roi.

ชื่อวงศ์

PANDANACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นไม้พุ่มขนาดกลาง ลักษณะเป็นกอ เป็นไม้ล้มลุกอายุหลายปี ลำต้นสูง 2-3 ฟุต มีรากอากาศ ขนาดใหญ่โผล่ออกมาค้ำไม้ให้ต้นล้ม รากออกตามข้อ มีข้อถี่ ใบเดี่ยว ใบออกจากลำต้น เรียงเวียนรอบเป็นเกลียว ชิดกันแน่น ใบแคบเรียวยาวมาก ปลายแหลม แผ่นใบหนา ใบมีสีเขียวมีลายต่างขาวหรือแหลมตามยาว ดอกออกเป็นช่อกระจุกออกตามซอกใบ ดอกย่อยจำนวนมาก มีสีขาว

โกสนเจ้าสัว

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Codiaeum variegatum</i> (L.) Rumph. ex A.Juss.
ชื่อวงศ์	EUPHORBIACEAE
สถานที่เก็บ	สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ลักษณะ	เป็นไม้พุ่มขนาดกลาง แตกกิ่งก้านเป็นทรงพุ่มค่อนข้างแน่น ใบเป็นใบเดี่ยว ใบอ่อนสีเหลืองปนเขียวอ่อน เรียงเวียนสลับค่อนข้างถี่ รูปแถบยาว ปลายแหลม มีรอยด่างลายเส้นด้าย ดอกแยกเพศอยู่ร่วมต้น ออกช่อดอกแบบช่อกระจุก ตามซอกใบและปลายกิ่งสีขาว ช่อดอกเพศผู้โค้งลง ก้านช่อดอกยาว มี 30-60 ดอก ผลค่อนข้างกลม มี 2-3 พู เมื่อแก่ผลแตกได้ เมล็ดสีน้ำตาล มี 2-3 เมล็ด

พลูด่าง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Epipremnum aureum Engl.

ชื่อวงศ์

ARACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นไม้เลื้อยอิงอาศัย มีลำต้นกลม ต้นแก่มีสีเขียวยาวออกน้ำตาล ลำต้นส่วนอ่อนมีสีเขียว ลำต้นเป็นข้อๆ สำหรับแตกใบและราก ใบเป็นใบเดี่ยว แทงออกบริเวณข้อ 2 ใบ อยู่ตรงข้ามกัน ปลายใบแหลม มีรูปทรงคล้ายหัวใจ แผ่นใบและขอบใบเรียบเป็นมัน ใบมีความหนาและอวบน้ำ มีสีเขียวหรือหลายสีแกมกัน ดอกออกเป็นช่อ ร่วงง่ายเป็นดอกสมบูรณ์เพศ มีกลีบรองดอกหลายสี อาทิ สีเหลือง สีเขียว

พริก

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Capsicum spp.*

ชื่อวงศ์ SOLANACEAE

ลักษณะ เป็นได้ทั้งพืชล้มลุก ไม้พุ่ม และไม้ยืนต้นขนาดเล็ก รากของพริกมีรากแก้ว หากินได้ลึกมาก ต้นพริกที่โตเต็มที่รากฝอยจะออกไปหากินด้านข้างในรัศมีเกินกว่า 1 เมตร และหยั่งลึกลงไปในดินเกินกว่า 1.20 เมตร ลำต้นพริกตั้งตรง สูง 1-2.5 ฟุต กิ่งจะเจริญจากลำต้นเพียง 1 กิ่ง แล้วแตกออกเป็น 2 กิ่ง และเพิ่มเป็น 4 กิ่ง 8 กิ่ง 16 กิ่ง ไปเรื่อยๆ ผลอ่อนมีสีเขียว ผลแก่มีสีแดง ผลในมีเมล็ดพริก มีรูปร่างกลมแบน มีสีเหลืองไป จนถึงสีน้ำตาล ผิวเรียบ เมล็ดต่อผลพริก 1 ผล มีจำนวนมาก จำนวนจะไม่แน่นอน

ขิงแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์
ชื่อวงศ์

Alpinia purpurata (Vieill.) K.Schum.
ZINGIBERACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นพืชที่ลำต้นอยู่ใต้ดิน เรียกว่า เหง้า แตกสาขาทอดขนานไปกับผิวดิน ลำต้นเหนือดินเป็นกาบใบที่ซ้อนกันแน่น สูง 1-2 เมตร ลำต้นขึ้นอัดแน่นเป็นกอใหญ่ ใบ เป็นรูปรี ช่อดอกจะออกที่ยอดยาว 30 เซนติเมตร ประกอบด้วย กลีบประดับเรียงซ้อนกันอยู่ กลีบประดับมีสีแดงสด รูปไข่ ปลายแหลม ดอกแท้เป็นรูปกรวยสีขาว

ทุกระจงแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Terminalia bentzoi (L.) L.F.

ชื่อวงศ์

COMBERTACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นไม้ยืนต้นสูง 5-10 เมตร ลำต้นตรง สีแดงอมม่วงปนสีเขียวลำเล็กน้อย แตกกิ่งก้านเป็นชั้น ๆ ใบเป็นใบประกอบ เรียงวงรอบ ใบย่อย 8-12 ใบ รูปรีแคบหรือรูปแถบยาว ปลายแหลม โคนเป็นกาบ ขอบเรียบ ใบหนาค่อนข้างแผ่นหนัง ผิวเกลี้ยง เป็นมัน ใบแผ่นสีแดงอมม่วงปนสีเขียวลำเล็กน้อย เส้นกลางใบสีแดงเข้ม ก้านใบยาว ดอกออกเป็นช่อแบบเชิงลดที่ซอกใบปลายกิ่ง ดอกย่อยจำนวนมากสีขาวนวลหรือขาวอมเหลือง

สลัดน้ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Nasturtium officinale

ชื่อวงศ์

BRASSICACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นพืชล้มลุกขนาดเล็ก สูง 20-40 เซนติเมตร ลำต้นสีเขียว เป็นข้อ สามารถเลื้อยตามพื้นดินออกรากสีขาวตามข้อ รากเจริญได้ดีในพื้นที่ ๆ มีระดับน้ำตื้น 5-10 เซนติเมตร และขึ้นแฉะ ใบเดี่ยวออกจากลำต้นเรียงเวียนสลับกัน รูปไข่ คล้ายช่อดอกไม้ ใบเป็นส่วนมากที่นำไปบริโภค เพราะมีแคลเซียมสูงมาก เมื่อเทียบกับผักชนิดอื่น ๆ ทั้งยังมีวิตามินเอ ซี และอี สูง ถือเป็นราชินีแห่งผักเพื่อสุขภาพ ช่วยล้างพิษ

บัวเมซอน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Sagittaria lancifolia* L.

ชื่อวงศ์ ALISMATACEAE

สถานที่เก็บ สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ เป็นไม้น้ำ ต้นสูง 30–60 เซนติเมตร ลำต้นเหนือดินเป็นกอ ลำต้นและก้านใบหรือกาบใบมีช่องโปร่งคล้ายใบกล้วย ต้องการแสงแดดตลอดทั้งวัน ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงเวียนเป็นกอ รูปไข่ ปลายมน โคนเว้าเป็นรูปหัวใจ ขอบเรียบ ใบหนา แข็ง เป็นมัน แผ่นใบสีเขียว ก้านใบทรงกระบอก ดอกออกเป็นช่อแบบช่อแยกแขนงตามซอกใบ สีขาว เรียงกันสวยงาม ผลแห้ง ทรงกลม มีเมล็ดเดียว

สัพพรรณการ์ (ฝ้ายคำ)

ชื่อวิทยาศาสตร์

Reliosurn alston

ชื่อวงศ์

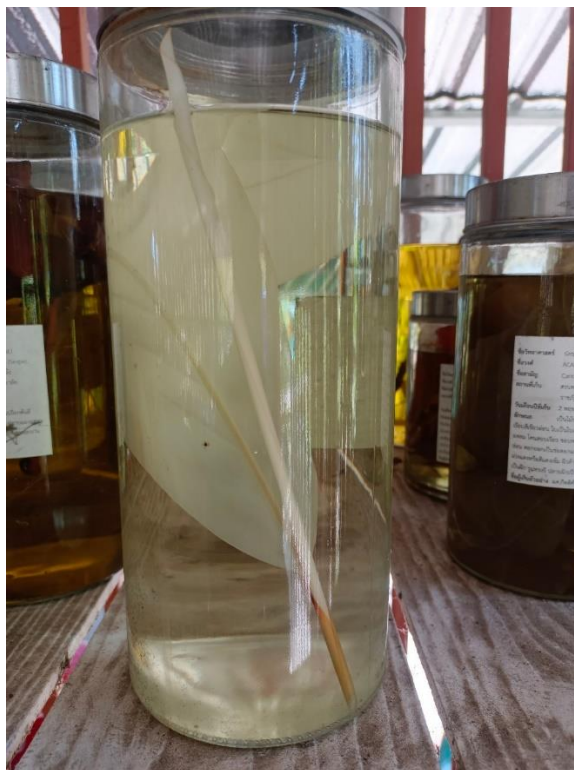
COCHLOSPERMACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นไม้ยืนต้นผลัดใบ สูง 5 -10 เมตร เปลือกต้นมีสีน้ำตาลเทา ใบเป็นใบเดี่ยว สีเขียวอ่อน ออกเวียนสลับ รูปฝ่ามือ มี 5 แฉก ปลายแฉกแหลม โคนเว้า ขอบเป็นคลื่น ดอกออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง ห้อยย้อย สีเหลือง เมื่อบานเส้นผ่าศูนย์กลาง 6-8 เซนติเมตร มีทั้งชนิดดอกซ้อนและดอกไม่ซ้อน ออกดอก ธันวาคม- กุมภาพันธ์ ก่อนออกดอกจะทิ้งใบ ผลเป็นรูปไข่กลับ กว้าง 2.5-3 เซนติเมตร ยาว 5 -7 เซนติเมตร แตกออกเป็น 3 -5 ซีก เมื่อแห้งเมล็ดสีน้ำตาล มีปีกคล้ายปุยฝ้ายหุ้ม ขยายพันธุ์โดยเมล็ดและปักชำ

ข่า

ชื่อวิทยาศาสตร์

Alpinia galangal

ชื่อวงศ์

ZINGIBERACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นไม้ล้มลุก สูง 1.5-2 เมตร อยู่เหนือพื้นดิน เหง้ามีข้อและปล้องชัดเจน เนื้อในสีเหลืองและมีกลิ่นหอมเฉพาะ ใบเดี่ยวเรียงสลับ รูปใบหอก รูปวงรีหรือเกือบขอบขนาน กว้าง 7-9 เซนติเมตร ยาว 20-40 เซนติเมตร ดอกเป็นช่อออกที่ยอด ดอกย่อยขนาดเล็ก กลีบดอกสีขาว โคนติดกันเป็นหลอดสั้นๆ ปลายแยกเป็น 3 กลีบ กลีบใหญ่ที่สุดมีริ้วสีแดง ใบประดับรูปไข่ ผล เป็นผลแห้งแตกได้ รูปกลม

บอนสี

ชื่อวิทยาศาสตร์

Caladium bicolor (Aiton) Vent.

ชื่อวงศ์

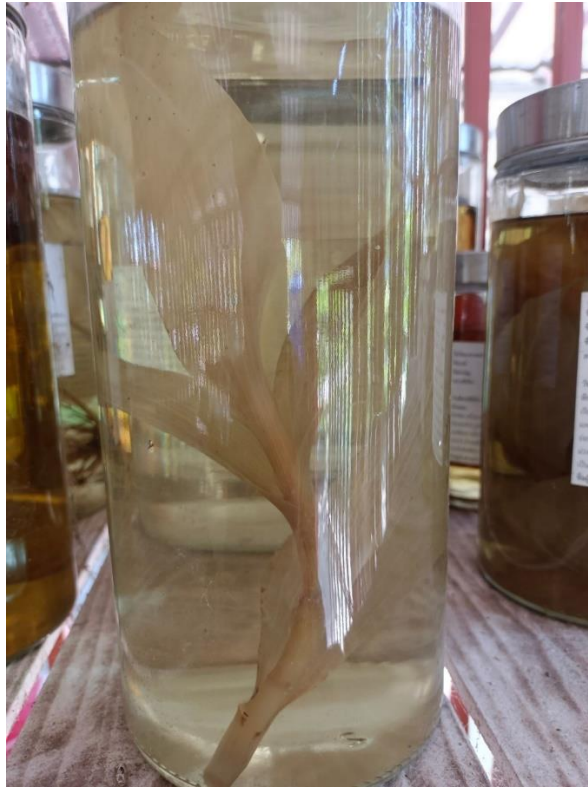
ARACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นไม้ประดับที่มีใบสวยงาม มีสีสันทากหลาย สวยงาม แปลกตาเป็นเอกลักษณ์ จัดเป็น “ราชินีแห่งใบไม้” ต้นสูง 0.5 เมตร มีพุ่มกว้าง 1 เมตร มีลำต้นอยู่ใต้ดิน ลักษณะเป็นหัวหรือเหง้า ผิวของลำต้นเป็นผิวเรียบ ใบกว้าง 8-15 เซนติเมตร ยาว 10-20 เซนติเมตร ดอกมีเกสรเป็นแท่งยาวโผล่ออกมา ดอกมีสีขาวหรือชมพู มีรังไข่ใต้วงกลีบ มีกลิ่นฉุน ผลกลม สีขาวครีม มีเมล็ดเพียงเล็กน้อย ขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อ

กาบหอย

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Tradescantia spathacea* Stearn.

ชื่อวงศ์ COMMELINACEAE

สถานที่เก็บ สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ เป็นไม้ล้มลุก สูง 20-45 เซนติเมตร ลำต้นอวบใหญ่ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5-5 เซนติเมตร แตกใบรอบเป็นกอ ไม่มีการแตกกิ่งก้าน ใบเป็นใบเดี่ยว กว้าง 2-6 เซนติเมตร ยาว 10-30 เซนติเมตร ออกเรียงซ้อนเป็นวงรอบ รูปใบหอก ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ หลังใบสีเขียว ท้องใบสีม่วงแดง เนื้อใบหนา ดอก ออกเป็นช่อตามซอกใบ แต่ละช่อประกอบด้วยใบประดับสีม่วงปนเขียว รูปหัวใจคล้าย หอยแครง มี 2 กาบ

หมากกะลั่ง (ลูก)

ชื่อวิทยาศาสตร์

Feroniella lucida (Scheff.) Swingle.

ชื่อวงศ์

RUTACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

ไม้ยืนต้นขนาดกลาง สูงประมาณ 5-10 เมตร แผ่กิ่งก้านจำนวนมาก ตั้งฉากกับลำต้นออกเป็นทรงพุ่ม ลำต้นและกิ่งก้าน มีหนามแหลมยาว แข็ง ประมาณ 1-2 เซนติเมตร ใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียว หรือสองชั้น ออกเวียนเป็นเกลียวตามกิ่ง ดอกออกเป็นช่อแยกแขนงที่ซอกใบ มีสีขาว กลีบเลี้ยงและกลีบดอกมี 5-6 ผลสีเขียวคล้ายผลมะนาว รูปกลม มีขนาดประมาณ 2.5 นิ้ว เมื่อแก่จัดสีน้ำตาล เปลือกแข็งและหนามาก มีเมล็ดจำนวนมาก ขยายพันธุ์ด้วยเมล็ด

ฝรั่ง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Psidium guajava

ชื่อวงศ์

MYRTACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นไม้ยืนต้น สูง 3-10 เมตร ต้นเกลี้ยงมัน เปลือกต้นเรียบ สีน้ำตาล กิ่งอ่อนเป็นสีเหลี่ยม ยอดอ่อนมีขนสั้น ๆ ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปวงรีแกมขอบขนาน กว้าง 3-8 เซนติเมตร ยาว 6-14 เซนติเมตร ดอกเดี่ยวหรือช่อ 2-3 ดอก ออกที่ซอกใบ กลีบดอกสีขาว ร่วงง่าย มีเกสรตัวผู้จำนวนมาก ผลเป็นผลสด ผลดิบสีเขียว กินได้ เมื่อสุกเป็นสีเหลือง ภายในมีเมล็ดเป็นจำนวนมาก สีครีม

ใบเงิน

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Graptophyllum pictum</i> (L.) Griff
ชื่อวงศ์	ACANTHACEAE
สถานที่เก็บ	สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ลักษณะ	เป็นไม้ประดับทรงพุ่ม ต้นสูง 1-2 เมตร เปลือกลำต้นเรียบสีเขียวอ่อนใบเป็นใบเดี่ยว เรียงตรงข้ามแบบสลับ รูปไข่ ปลายแหลม โคนสอบเรียว ขอบหยักเล็กน้อย สีเขียว กลางใบต่างสีขาวหรือสี เหลืองอ่อน ดอกออกเป็นช่อดอกแบบช่อกระจุก ออกบริเวณปลายยอด ดอกสีม่วงแดงหรือสีแดงเข้ม ผิวด้าน ในกลีบดอกมีขนอ่อน ด้านนอกเรียบ ผลเป็นฝัก รูปทรงรี ปลายฝักเป็นติ่งแหลม เมื่อฝักแห้งจะแตกออกได้

ยอ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Morinda citrifolia L.

ชื่อวงศ์

RUBIACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นยืนไม้ต้น สูง 2-6 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาล แตกเป็นสะเก็ดแล้วหลุดออก กิ่งอ่อนเป็นสีเหลี่ยม ใบ เป็นใบเดี่ยว รูปรี กว้าง 8-15 เซนติเมตร ยาว 10-20 เซนติเมตร ขอบใบเรียบ แผ่นใบเรียบ สีเขียวเข้มเป็นมัน ดอกออกเป็นช่อกลมตามซอกใบ ดอกสีขาว กลีบดอกโคนเชื่อมติดกันเป็นหลอด มีกลิ่นหอม ผลเป็นผลรวม

บัวผัน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Nymphaea nouchali* Burm.f.

ชื่อวงศ์ NYMPHAEACEAE

สถานที่เก็บ สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ เป็นพืชน้ำ มีลำต้นใต้ดินเป็นหัวหรือเหง้าสั้น ๆ ใบเป็นใบเดี่ยวแตกจากเหง้า สีเขียวเข้ม เรียงสลับ ใบรูปไข่ค่อนข้างกลม ฐานใบหยักเว้าลึก ขอบใบจักเป็นฟันเลื่อยใหญ่ แผ่นใบค่อนข้างกลม ผิวใบด้านบนเรียบเป็นมัน ด้านล่างมีขนละเอียด ก้านใบยาว อ่อน ส่งใบขึ้นมาลอยบนผิวน้ำ ดอกออกเป็นช่อเดี่ยว สีแดง ชมพู ขาว ก้านดอกเหมือนก้านใบ ภายในมียางใสและท่อนอากาศมาก ผลเรียก โตนดบัว

กวักรมรกต

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Zamioculcas zamiifolia</i> (Lodd.) Engl.
ชื่อวงศ์	ARACEAE
สถานที่เก็บ	สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ลักษณะ	เป็นต้นไม้ประดับอวบน้ำ ขนาดใหญ่ ทรงพุ่ม สูงได้ถึง 45-60 เซนติเมตร ลำต้นเป็นหัวอยู่ใต้ดิน สีนํ้าตาลอ่อน แตกกอง่าย ใบประกอบแบบขนนก ใบย่อยรูปไข่ โคนมน ปลายแหลม ขอบเรียบ ก้านใบย่อยสั้น แผ่นใบเรียบ หนา อวบน้ำ สีเขียวเข้มเป็นมัน ออกดอกเป็นช่อเชิงลด มีกาบ สีเหลืองนวลแกมเขียวอ่อน กาบสีเหลืองนวลก้านสีเขียว นวล อวบน้ำ ขยายพันธุ์โดยการปักชำลำต้นและใบ

บัวบก

ชื่อวิทยาศาสตร์

Centella asiatica Urban.

ชื่อวงศ์

UMBELLIFERAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นไม้ล้มลุก เลื้อยแผ่ไปตามพื้นดิน ชอบที่ชื้นแฉะแตกรากฝอยตามข้อ ไหลที่แผ่ไปจะงอกใบจากข้อชูขึ้น 3-5 เซนติเมตร ขอบใบหยัก ก้านใบยาว ดอก ช่อ ออกที่ซอกใบ ขนาดเล็ก 2-3 ดอก กลีบดอกสีม่วง ผลเป็นผลแห้ง แตกได้

เล็บมือนาง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Combretum indicum

ชื่อวงศ์

COMBRETACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นพืชไม้เลื้อย เถาแก่เป็นไม้เนื้อแข็ง แตกกิ่งก้านหนาทึบ ลำต้นหรือกิ่งอ่อนมีขนสีน้ำตาลอมเทาปกคลุม แต่ต้นที่แก่ผิวจะเกลี้ยง หรือบางทีก็มีหนาม ใบเดี่ยวรูปรีหรือรูปไข่ปลายแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ ดอกมีลักษณะเป็นหลอด ดอกมีสีแดงอมขาวหรือสีชมพู จะมีเกสรยาวๆ ยื่นออกมาจากกลางดอก 5 อัน เป็นช่อสีขาว แล้วค่อยเปลี่ยนเป็นสีชมพู มีกลิ่นหอม ผลสีน้ำตาลแดงเป็นมัน 5 พู

มะม่วงหาวมะนาวโห่

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Carissa carandas</i> Linn.
ชื่อวงศ์	APOCYNACEAE
สถานที่เก็บ	สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ลักษณะ	เป็นไม้พุ่มยืนต้นขนาดย่อม สูง 2-3 เมตร ตามกิ่งก้านมีหนามค่อนข้างยาวและแหลม ใบเป็นใบเดี่ยวรูปไข่รี ปลายและโคนมน ขอบเรียบ ดอกมีขนาดเล็ก มีสีขาวเป็นช่อ กลิ่นหอม กลีบดอกเป็นรูปหอก ผลขนาดเท่าหัวแม่มือ เป็นพวงสีแดงสด ผลแก่จะมีสีดำ

อินทผาลัม

ชื่อวิทยาศาสตร์

Phoenix dactylifera L.

ชื่อวงศ์

ARECACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

จัดเป็นพืชตระกูลปาล์มชนิดหนึ่ง มีหลากหลายสายพันธุ์ เป็นไม้ผลที่มักขึ้นเป็นหมู่ในทะเลทราย ต้นสูง 30 เมตร ขนาดของลำต้น 30-50 เซนติเมตร ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกยาวแหลมติดอยู่บนต้น 40-60 ก้าน แต่ละใบมีทางยาว 3 -4 เมตร ใบย่อยจะพุ่งออกแบบหลากหลายทิศทาง ปลายใบยาวแหลม บริเวณโคนใบจะมีหนามยาวและแข็งมาก ดอกออกเป็นช่อ (จั่น) บริเวณโคนกาบใบ ช่อดอกออกระหว่างใบ ผลออกเป็นทะลาย ผลรูปทรงกระบอกยาว 2 - 4 เซนติเมตร มีรสหวานฉ่ำ

เฟิร์นข้าหลวง

ชื่อวิทยาศาสตร์

Asplenium nidus L.

ชื่อวงศ์

ASPLENIACEAE

สถานที่เก็บ

สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ลักษณะ

เป็นพืชอิงอาศัยตามต้นไม้ใหญ่หรือตามหินผา ใบมีขนาดใหญ่ ยาว 50– 50 เซนติเมตร กว้าง 10–20 เซนติเมตร สีเขียวอ่อน ขอบใบหยักเป็นคลื่น ก้านใบจะมีสีน้ำตาลเข้ม ใบจะเรียงตัวแบบเกลียว ใบที่เกิดใหม่จะอ่อนและเปราะหักได้ง่าย แต่พอเจริญเต็มที่แล้วจะมีความเหนียวหนามาก กลุ่มของอับสปอร์ออกเป็นลายยาวขวางกับใบ เมื่อแก่เป็นสีน้ำตาลดำ

บทที่ 4

สรุปผลและองค์ความรู้ที่ได้จากการดำเนินโครงการ

4.1 สรุปผลการดำเนินโครงการ

การดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลทรัพยากรฯ สามารถสรุปผลการดำเนินโครงการได้ดังนี้

4.1.1 การดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลทรัพยากรฯ

การดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลทรัพยากรฯ ทำให้มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์มีศูนย์ข้อมูลสำหรับเป็นแหล่งเก็บรวบรวมแหล่งเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยห้องศูนย์ข้อมูลจะตั้งอยู่ ณ บริเวณชั้น 1 อาคารศูนย์วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (อาคาร 12) คณะวิทยาศาสตร์ ซึ่งภายในห้องศูนย์ข้อมูลฯ จะมีพื้นที่สำหรับการจัดแสดงผลการดำเนินงานของโครงการต่างๆของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อย่างเป็นระบบเพื่อให้สามารถศึกษาเรียนรู้ สืบค้น และนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

4.1.2 การจัดเก็บข้อมูลในห้องศูนย์ข้อมูลทรัพยากรฯ

ภายในห้องศูนย์ข้อมูลทรัพยากรฯ มีการจัดเก็บข้อมูลด้านความหลากหลายของพรรณไม้ไว้ในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดเก็บในรูปแบบอัดแห้ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นส่วนของใบ และดอกของพรรณไม้ การเก็บตัวอย่างแบบแห้งในขวดโหลและกล่องพลาสติก ส่วนใหญ่เป็นลูกหรือผลของพรรณไม้ และการเก็บรักษาในรูปแบบการดองในขวดโหล ซึ่งจะมีทั้งส่วนของใบ ดอกและผล หรือพรรณไม้ชนิดอบน้ำ เป็นต้น พรรณไม้ที่เก็บรวบรวมในรอบการดำเนินงานของโครงการครั้งนี้ ซึ่งได้รวมจำนวนชนิดตัวอย่างพรรณไม้จากสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และบริเวณภายในมหาวิทยาลัย มากกว่า 50 ชนิด รวมทั้งจากศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหนองขาว อ. คูเมือง จ. บุรีรัมย์ ร่วมด้วย ทำให้ได้จำนวนพรรณไม้เพิ่มขึ้น รวมทั้งสิ้นมากกว่า 300 ตัวอย่าง ภายในห้องศูนย์ข้อมูลฯ

4.1.3 การจัดเก็บข้อมูลในรูปของสื่อและฐานข้อมูล

1) การดำเนินงานเพื่อจัดการข้อมูลพรรณไม้ที่ได้จากการดำเนินงานหรือการสำรวจของโครงการอื่นๆภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีการจัดทำเป็นฐานข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ ไว้ในเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ทำให้พรรณไม้ถูกจัดเก็บอย่างเป็นระบบ สามารถสืบค้นเพื่อการใช้ประโยชน์ ได้อย่างสะดวกและเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา นอกจากนี้โครงการยังได้มีการรวบรวมข้อมูลพรรณไม้ภายในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ไว้ในรูปแบบของไฟล์ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการศึกษาหาความรู้และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าว

2) จัดทำระบบข้อมูลพันธุ์ไม้ดอง ภายในศูนย์ฯ มากกว่า 80 ชนิด เพื่อนำเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลในเว็บไซต์ อพ.สธ. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3) มีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ห้องศูนย์ข้อมูลฯ (คลิป) เพื่อแสดงข้อมูลหรือรายละเอียดของสิ่งที่จัดแสดงไว้ในห้อง เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่สนใจได้ทราบว่าภายในห้องศูนย์ฯมีข้อมูลพรรณพืชหรือข้อมูลด้านอื่นๆเกี่ยวกับผลการดำเนินงานของโครงการภายใต้โครงการของ อพ.สธ.-มรภ.บร. จัดแสดงไว้เพื่อการเข้าไปศึกษาหาความรู้ได้อย่างสะดวก

4.1.4 แนวทางการใช้ประโยชน์ศูนย์ข้อมูลฯ

ศูนย์ข้อมูลฯ เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลจากการดำเนินงานหรือการสำรวจของโครงการอื่นๆ ภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยเฉพาะข้อมูลด้านพรรณไม้และข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นด้านอื่นๆ เป็นแหล่งสำหรับให้นักเรียน นักศึกษา เข้าศึกษาหาความรู้เพื่อเชื่อมโยงหรือเสริมการเรียนรู้ของรายวิชาต่างๆที่เกี่ยวข้องในหลักสูตร อีกทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับประชาชนทั่วไปที่สนใจ เพื่อศึกษา หาความรู้และใช้ประโยชน์จากข้อมูลต่างๆภายในศูนย์ข้อมูลฯ แห่งนี้

4.2 การถอดองค์ความรู้จากการดำเนินโครงการ

4.2.1 การอภิปรายผล

จากการดำเนินโครงการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลฯ ทำให้ได้ศูนย์ข้อมูลฯสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลข้อมูลต่างๆของโครงการที่ดำเนินการภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อย่างไรก็ตามข้อมูลที่จัดเก็บในศูนย์ข้อมูลฯ ส่วนใหญ่ยังเป็นข้อมูลทรัพยากรชีวภาพ โดยเฉพาะด้านพรรณไม้ต่างๆ และทรัพยากรด้านวัฒนธรรม ซึ่งยังขาดข้อมูลทรัพยากรด้านอื่นๆ อีก โดยเฉพาะทรัพยากรด้านกายภาพ เป็นต้น อีกทั้งข้อมูลผลการดำเนินงานในศูนย์ข้อมูลดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นผลการดำเนินงานโครงการต่างๆของคณะวิทยาศาสตร์ ซึ่งยังขาดผลการดำเนินงานในภาพรวมของมหาวิทยาลัยที่ดำเนินการโดยคณะอื่นๆภายในมหาวิทยาลัย

4.2.2 ข้อเสนอแนะ

- 1) ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทุกโครงการภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) ของมหาวิทยาลัยที่ดำเนินการโดยคณะอื่นๆภายในมหาวิทยาลัยให้ครบถ้วนมากขึ้น
- 2) ควรมีการเพิ่มจำนวนพรรณไม้และพัฒนาระบบการจัดหมวดหมู่ของพรรณไม้ให้ดีและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
- 3) ควรมีการลิงค์ข้อมูลทรัพยากรชีวภาพและด้านอื่นๆของศูนย์ข้อมูลเข้ากับระบบฐานข้อมูลกลางของมหาวิทยาลัย
- 4) ควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายในศูนย์ฯให้มากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

การติดตามผลการดำเนินงาน

ผลการประเมินความสำเร็จของโครงการ

การประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการฯ ตามตัวชี้วัดตามเกณฑ์ประกันคุณภาพการศึกษา สามารถแสดงรายละเอียดตามมิติต่างๆ ดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความสำเร็จในการดำเนินงานของโครงการฯ ตามตัวชี้วัด

เกณฑ์การประเมินความสำเร็จ	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ความสำเร็จ
เชิงปริมาณ	- ปรับปรุงห้องศูนย์ข้อมูลทรัพยากรฯ	2 ชิ้นงาน	2 ชิ้นงาน	บรรลุ (100%)
	- จำนวนข้อมูลสำหรับจัดทำเป็นฐานข้อมูลของพรรณไม้ที่เก็บรวบรวมให้ห้องศูนย์ฯ (พันธุ์ไม้ดอง)	1 ชิ้นงาน	1 ชิ้นงาน	บรรลุ (100%)
	- จำนวนพรรณไม้แห้งเพิ่มขึ้น	50 ตัวอย่าง	60 ตัวอย่าง	บรรลุ (100%)
	- สื่อประชาสัมพันธ์ห้องศูนย์ข้อมูลฯ (คลิป)	1 ชิ้นงาน	1 ชิ้นงาน	บรรลุ (100%)
เชิงคุณภาพ	- ประโยชน์และคุณค่าต่อสถาบัน และชุมชน หรือสังคมอื่น/องค์กรอื่นภายนอกมหาวิทยาลัย	มีการเข้าใช้ประโยชน์ของข้อมูลภายในศูนย์ฯ	มีการเข้าใช้ประโยชน์ของข้อมูลภายในศูนย์ฯ	บรรลุ
เชิงเวลา	ดำเนินงานแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด	ดำเนินการระหว่างเดือนต.ค. 65-พ.ค.66	เสร็จสิ้น พฤษภาคม 2566	บรรลุ
เชิงต้นทุน	- ความคุ้มค่าของงบประมาณต่อผลลัพธ์ที่ได้จากการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดศูนย์ข้อมูลทรัพยากรและข้อมูลพรรณไม้ที่เก็บ	-	ได้ศูนย์ข้อมูลทรัพยากรโครงการ อพ.สธ. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ที่สมบูรณ์มากขึ้น และมี	บรรลุ

	รวบรวมได้ ในรูปแบบต่างๆ		การจัดเก็บข้อมูล พรรณไม้ในรูปแบบ ต่างๆ รวมทั้งข้อมูลผล การดำเนินงาน โครงการต่างๆ ภายใต้ โครงการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชอัน เนื่องมาจาก พระราชดำริฯ (อพ.สธ.) ของ มหาวิทยาลัย	

ภาคผนวก

คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โดยพระราชบัญญัติ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประกาศที่ อพ.สธ. ๕๑ /๒๕๕๙

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประสบ
ความสำเร็จเป็นผลประโยชน์แก่ และให้เป็นไปตามการปรับโครงสร้างหน่วยงานใหม่ ตามการปฏิรูปราชการ
การนี้จึงแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ดังต่อไปนี้

๑. ดร.อัทธพล เสนาณรงค์	กรรมการที่ปรึกษา
๒. ศ.ดร.วีระ สุกตะบุตร	กรรมการที่ปรึกษา
๓. เลขาธิการพระราชวัง ในฐานะผู้อำนวยการ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ	ประธานกรรมการ
๔. รองผู้อำนวยการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (นายพรชัย จุฑามาศ)	รองประธานกรรมการ
๕. เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๗. ผู้อำนวยการทหารเรือ	กรรมการ
๘. ผู้อำนวยการทหารอากาศ	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการหน่วยบัญชาการทหารพัฒนา	กรรมการ
๑๐. ผู้อำนวยการกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	กรรมการ
๑๑. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑๒. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑๓. ผู้อำนวยการองค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
๑๔. ผู้อำนวยการองค์การสวนพฤกษศาสตร์	กรรมการ
๑๕. ผู้อำนวยการไฟฟ้านครหลวง	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	กรรมการ
๑๗. ผู้อำนวยการไฟฟ้าสายลัดฟ้าแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๘. ผู้อำนวยการคณะแห่งชาติ	กรรมการ

๑๑๙.	อธิบดีกรมป่าไม้	กรรมการ
๑๒๐.	อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	กรรมการ
๑๒๑.	อธิบดีกรมวิชาการเกษตร	กรรมการ
๑๒๒.	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
๑๒๓.	อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์	กรรมการ
๑๒๔.	อธิบดีกรมประมง	กรรมการ
๑๒๕.	อธิบดีกรมชลประทาน	กรรมการ
๑๒๖.	อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	กรรมการ
๑๒๗.	อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี	กรรมการ
๑๒๘.	อธิบดีกรมการข้าว	กรรมการ
๑๒๙.	อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ	กรรมการ
๑๓๐.	อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล	กรรมการ
๑๓๑.	อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	กรรมการ
๑๓๒.	อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการ	กรรมการ
๑๓๓.	อธิบดีกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก	กรรมการ
๑๓๔.	อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	กรรมการ
๑๓๕.	อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑๓๖.	เลขาธิการสภาการศึกษา	กรรมการ
๑๓๗.	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๑๓๘.	เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	กรรมการ
๑๓๙.	เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา	กรรมการ
๑๔๐.	เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	กรรมการ
๑๔๑.	เลขาธิการคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย	กรรมการ
๑๔๒.	เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	กรรมการ
๑๔๓.	เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑๔๔.	ผู้ว่าการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๔๕.	ผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ	กรรมการ
๑๔๖.	ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ	กรรมการ
๑๔๗.	ผู้อำนวยการสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๑๔๘.	ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม	กรรมการ
๑๔๙.	ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๕๐.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	กรรมการ

๕๑.	อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการ
๕๒.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่โจ้	กรรมการ
๕๓.	อธิการบดีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	กรรมการ
๕๔.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	กรรมการ
๕๕.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	กรรมการ
๕๖.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น	กรรมการ
๕๗.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	กรรมการ
๕๘.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล	กรรมการ
๕๙.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	กรรมการ
๖๐.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา	กรรมการ
๖๑.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น	กรรมการ
๖๒.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยศิลปากร	กรรมการ
๖๓.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง	กรรมการ
๖๔.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	กรรมการ
๖๕.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	กรรมการ
๖๖.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยพะเยา	กรรมการ
๖๗.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต	กรรมการ
๖๘.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพ	กรรมการ
๖๙.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ	กรรมการ
๗๐.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	กรรมการ
๗๑.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยพายัพ	กรรมการ
๗๒.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	กรรมการ
๗๓.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเนชั่น	กรรมการ
๗๔.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	กรรมการ
๗๕.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์	กรรมการ
๗๖.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยสวนดุสิต	กรรมการ
๗๗.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	กรรมการ
๗๘.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์	กรรมการ
๗๙.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยขอนแก่น	กรรมการ
๘๐.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	กรรมการ
๘๑.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	กรรมการ
๘๒.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	กรรมการ

๘๕๒.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์นครราชสีมา	กรรมการ
๘๕๓.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	กรรมการ
๘๕๔.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	กรรมการ
๘๕๕.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	กรรมการ
๘๕๖.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	กรรมการ
๘๕๗.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	กรรมการ
๘๕๘.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	กรรมการ
๘๕๙.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	กรรมการ
๘๖๐.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏศิลปศาสตร์	กรรมการ
๘๖๑.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	กรรมการ
๘๖๒.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	กรรมการ
๘๖๓.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	กรรมการ
๘๖๔.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	กรรมการ
๘๖๕.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	กรรมการ
๘๖๖.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	กรรมการ
๘๖๗.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	กรรมการ
๘๖๘.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	กรรมการ
๘๖๙.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	กรรมการ
๘๗๐.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	กรรมการ
๘๗๑.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	กรรมการ
๘๗๒.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	กรรมการ
๘๗๓.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	กรรมการ
๘๗๔.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	กรรมการ
๘๗๕.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	กรรมการ
๘๗๖.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	กรรมการ
๘๗๗.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	กรรมการ
๘๗๘.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	กรรมการ
๘๗๙.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	กรรมการ
๘๘๐.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	กรรมการ
๘๘๑.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	กรรมการ
๘๘๒.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ	กรรมการ
๘๘๓.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์	กรรมการ
๘๘๔.	อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ	กรรมการ
๘๘๕.	ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)	กรรมการ

๑๑๖.	ผู้อำนวยการองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ	กรรมการ
๑๑๗.	ผู้อำนวยการองค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	กรรมการ
๑๑๘.	ผู้อำนวยการสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติ (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๑๑๙.	ผู้อำนวยการสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๑๒๐.	ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
๑๒๑.	ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี	กรรมการ
๑๒๒.	ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร	กรรมการ
๑๒๓.	ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี	กรรมการ
๑๒๔.	ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี	กรรมการ
๑๒๕.	ผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย	กรรมการ
๑๒๖.	ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี	กรรมการ
๑๒๗.	ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต	กรรมการ
๑๒๘.	ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ	กรรมการ
๑๒๙.	ผู้ว่าราชการจังหวัดนนทบุรี	กรรมการ
๑๓๐.	ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน	กรรมการ
๑๓๑.	ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร	กรรมการ
๑๓๒.	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา	กรรมการ
๑๓๓.	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์	กรรมการ
๑๓๔.	ผู้ว่าราชการจังหวัดกาญจนบุรี	กรรมการ
๑๓๕.	ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	กรรมการ
๑๓๖.	ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี	กรรมการ
๑๓๗.	ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก	กรรมการ
๑๓๘.	ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี	กรรมการ
๑๓๙.	ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่	กรรมการ
๑๔๐.	ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี	กรรมการ
๑๔๑.	ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก	กรรมการ
๑๔๒.	ผู้ว่าราชการจังหวัดอำนาจเจริญ	กรรมการ
๑๔๓.	ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร	กรรมการ
๑๔๔.	ผู้ว่าราชการจังหวัดระนอง	กรรมการ
๑๔๕.	ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์	กรรมการ
๑๔๖.	ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจิตร	กรรมการ
๑๔๗.	ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่	กรรมการ

๑๔๐๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์	กรรมการ
๑๔๐๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดสระแก้ว	กรรมการ
๑๔๑๐. ผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา	กรรมการ
๑๔๑๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี	กรรมการ
๑๔๑๒. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี	กรรมการ
๑๔๑๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดสุพรรณบุรี	กรรมการ
๑๔๑๔. ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี	กรรมการ
๑๔๑๕. ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ	กรรมการ
๑๔๑๖. ผู้ว่าราชการจังหวัดสระบุรี	กรรมการ
๑๔๑๗. ผู้ว่าราชการจังหวัดศรีสะเกษ	กรรมการ
๑๔๑๘. ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
๑๔๑๙. ประธานมูลนิธิฟื้นฟูชีวิตการเกษตรไทย	กรรมการ
๑๔๒๐. ประธานมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI)	กรรมการ
๑๔๒๑. ราชเลขาการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	กรรมการ
๑๔๒๒. รองหัวหน้าสำนักงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช อันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ฝ่ายวิชาการ (ดร.ปิยวิทย์ ปริบุญญาพงษ์ เจริญพรวิทย์)	กรรมการและเลขาานุการ

หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ

รับนโยบายและกรอบการดำเนินงานของส่วนราชการ หน่วยงานในการสนองพระราชดำริ หรือสนับสนุนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงาน และองค์กร ไปแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานของตน โดยเสนอรายชื่อผ่านเลขาธิการพระราชวัง ในฐานะผู้อำนวยการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เพื่อนำความกราบบังคมทูลทราบฝ่าละอองธุรีพระบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยพระราชกฤษฎีกา

หัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงานและองค์กร หน่วยงาน สนับสนุนให้การดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ในพื้นที่และเขตความรับผิดชอบของตนให้เป็นไปตามเป้าหมายวัตถุประสงค์

ที่นี้ ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา)
เลขาธิการพระราชวัง

ในฐานะผู้อำนวยการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ